

Ο προγραμματισμός δράσης της ΠΟΣΔΕΠ για τη διετία 2017-18.

Κοινή πρόταση Αριστερής Μεταρρύθμισης – Ενωτικής Πρωτοβουλίας

Η αναβάθμιση της λειτουργίας της Ομοσπονδίας, η βελτίωση της μισθολογικής και επαγγελματικής κατάστασης των μελών ΔΕΠ, η κάλυψη των απαραίτητων εκπαιδευτικών, ερευνητικών και λειτουργικών αναγκών των ιδρυμάτων, η διαμόρφωση ενός πλαισίου χρηματοδότησης της έρευνας, η βελτίωση του ακαδημαϊκού πλαισίου λειτουργίας των ΑΕΙ και η αναδιάρθρωση του χάρτη της ανώτατης εκπαίδευσης, είναι ο πυρήνας των θέσεων που καταθέτουμε για τον προγραμματισμό δράσης της ΠΟΣΔΕΠ για τη διετία 2017-18.

Λειτουργία της ΠΟΣΔΕΠ: Για να μπορέσει η Ομοσπονδία να αποκτήσει το κύρος που της αρμόζει, για την αποτελεσματική ανταπόκριση των οργάνων της στα θέματα που προκύπτουν και αφορούν την τριτοβάθμια εκπαίδευση και τα προβλήματα που απασχολούν τα μέλη της, για να διεκδικήσει η ΠΟΣΔΕΠ για τα μέλη της τα δικαιώματά τους, είναι βασικό να συγκροτηθεί το όργανο διοίκησής της με την εκλογή προεδρείου. Οι ευθύνες για τη μη συγκρότηση προεδρείου βαραίνουν αποκλειστικά συγκεκριμένες παρατάξεις οι οποίες αποσκοπώντας σε μικρο-οφέλη, έθεσαν σε δεύτερη μοίρα το γενικότερο καλό του κλάδου, ακόμη και την ίδια τη λειτουργία της Ομοσπονδίας. Παρά τη δεδομένη προγραμματική σύμπλευση μιας ευρείας πλειοψηφίας στα όργανα της Ομοσπονδίας των προηγούμενων ετών, φαινόμενα μικροπαραταξιακών υπολογισμών, σκοπιμοτήτων και επιδιώξεων στάθηκαν ανυπέρβλητο εμπόδιο στη συγκρότηση προεδρείου. Το προεδρείο όμως έχει βασικά εκτελεστικό χαρακτήρα και όχι αποφασιστικό, καθώς ουσιαστικά εφαρμόζει τις αποφάσεις των οργάνων της Ομοσπονδίας (ΕΓ και ΔΕ) και ως εκ τούτου, μπροστά στον κίνδυνο παραλυσίας της, μπορεί να συγκροτηθεί ακόμη και ανεξάρτητα προγραμματικών συμφωνιών και διαμορφωμένων πλειοψηφιών, στη βάση συναίνεσης ως προς τον τρόπο λειτουργίας του.

Μισθολογικά: Ανάδειξη της πολιτικής ευθύνης της κυβέρνησης στη συνεχιζόμενη εφαρμογή νόμων που έχουν κριθεί αντισυνταγματικοί με απόφαση του ΣτΕ, και συγκεκριμένα των αντισυνταγματικών διατάξεων του ν. 4093/2012 με τις οποίες περικόπηκαν οι αποδοχές των πανεπιστημιακών καθηγητών. Διεκδίκηση της κατάρτισης ενός νέου ειδικού μισθολογίου το οποίο να αποκαθιστά πλήρως τις αποδοχές των πανεπιστημιακών καθηγητών στα επίπεδα του 2012 με βάση το πλαίσιο θέσεων της ΠΟΣΔΕΠ και σύμφωνα με την απόφαση 4741/2014 του ΣτΕ. Μαζική κατάθεση αγωγών για τη διεκδίκηση της επιστροφής των περικοπών των τελευταίων ετών (2015 και μετά) με βάση την απόφαση 4741/2014 της πιλοτικής δίκης του ΣτΕ. Ανάδειξη των ιδιαίτερα χαμηλών επιπέδων των μισθών των πανεπιστημιακών καθηγητών τα οποία δεν συνάδουν με τα αυξημένα προσόντα, τα ειδικά καθήκοντα, το κύρος και τον κοινωνικό ρόλο του λειτουργήματος και του έργου που καλούνται να επιτελέσουν στην ελληνική κοινωνία ως ακαδημαϊκοί δάσκαλοι και ερευνητές. Αυτά τα επίπεδα μισθών συμβάλλουν στο φαινόμενο μετανάστευσης ελλήνων επιστημόνων προς το εξωτερικό, τη στιγμή που η ανάκαμψη της χώρας απαιτεί τον επαναπατρισμό και την ευρύτερη αξιοποίηση όλου του ακαδημαϊκού κεφαλαίου της.

Χρηματοδότηση και λειτουργία πανεπιστημίων. Διεκδίκηση πραγματικής αύξησης δαπανών για την Ανώτατη Εκπαίδευση και την Παιδεία συνολικά, για το σύνολο των εκπαιδευτικών και λειτουργικών αναγκών των πανεπιστημίων (εκπαιδευτικό, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, υλικοτεχνική υποδομή, φοιτητική μέριμνα). Τα πανεπιστήμια αντιμετωπίζουν προβλήματα λειτουργίας λόγω των δραματικών περικοπών στη χρηματοδότησή τους, τα οποία εντείνονται από γραφειοκρατικούς περιορισμούς. Αδυνατούν να καλύψουν ακόμη και αυτές τις βασικές ανελαστικές δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης των υποδομών και του εξοπλισμού τους. Η παρά ταύτα συνεχής λειτουργία των πανεπιστημίων οφείλεται στο προσωπικό τους που τα κρατά όρθια στα χρόνια της οικονομικής κρίσης με αυτοθυσία και υψηλό αίσθημα ευθύνης.

Το Υπουργείο Παιδείας και η Κυβέρνηση θα πρέπει να αναγνωρίσουν έμπρακτα τη συμβολή της ανώτατης εκπαίδευσης στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας και να θέσουν σε προτεραιότητα την οικονομική στήριξή της, ως οφείλουν από το Σύνταγμα. Είναι πλέον επιτακτική ανάγκη να ανοίξει ο διάλογος για την επίλυση των δραματικών οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα Πανεπιστήμια και για την αναζήτηση τρόπων εξεύρεσης συμπληρωματικών οικονομικών πόρων για την επιβίωσή τους. Παράλληλα πρέπει να αρθούν οι γραφειοκρατικοί περιορισμοί ως προς το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, το οποίο επιδρά επιβραδυντικά στη λειτουργία των πανεπιστημίων. Τέλος, για μια σύγχρονη και ποιοτική εκπαίδευση απαιτείται η χρηματοδότηση να εξαιρεθεί από τον υπολογισμό των δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

Υποστελέχωση των πανεπιστημίων και κάλυψη διδακτικών αναγκών: Η ΠΟΣΔΕΠ πρέπει να είναι σαφής στην υπεράσπιση του ενιαίου φορέα διδασκόντων, καταδικάζοντας νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες δημιουργούν ένα διδακτικό προσωπικό ετερογενούς σύνθεσης, διαφορετικής προέλευσης και πολλών ταχυτήτων. Παράλληλα πρέπει να αναζητήσουμε ρεαλιστικές προτάσεις, βασισμένες στη διεθνή εμπειρία, για τους συναδέλφους που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, οι οποίες θα επιτρέψουν την εξομάλυνση της κατάστασης και το πραγματικό έλεγχο των υποχρεώσεών τους.

Προκήρυξη θέσεων καθηγητών οι οποίοι παράλληλα θα καλύψουν διδακτικά και θα αναπτύξουν ερευνητικά τα γνωστικά αντικείμενα που εκλείπουν και κινδυνεύουν να χαθούν από τα τμήματα. Αναγνώριση του ρόλου της συνιστώσας της έρευνας αλλά και του ίδιου του πανεπιστημίου, το οποίο δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται απλώς ως ένα διδασκαλείο του οποίου τα διδακτικά κενά πρέπει να καλυφτούν με κάθε δυνατό τρόπο αλλά ως ένας χώρος παραγωγής και μετάδοσης της γνώσης.

Έρευνα: Διαμόρφωση ενός σταθερού, τακτικού και διαφανούς εθνικού πλαισίου χρηματοδότησης της έρευνας, βασικής και εφαρμοσμένης, σε όλα τα επιστημονικά πεδία. Η κυβέρνηση θα πρέπει να αναγνωρίσει έμπρακτα τη συμβολή των πανεπιστημίων στην παραγωγή έρευνας και καινοτομίας και στην συνεπαγόμενη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας, προκηρύσσοντας προγράμματα που να αφορούν όλους τους ερευνητές με στόχο την ποιότητα της παραγόμενης έρευνας και όχι την ευκαιριακή απασχόλησή τους.

Καθημερινότητα: Βελτίωση της ποιότητας του εργασιακού περιβάλλοντος, της ασφάλειας στους χώρους των ιδρυμάτων και σθεναρή καταδίκη κάθε μορφής φαινομένων βίας μέσα στα πανεπιστήμια. Διαμόρφωση πλαισίου συνεργασίας πολιτείας και ιδρυμάτων για την αντιμετώπιση φαινομένων βίας και ανομίας στους χώρους των ιδρυμάτων.

Θεσμικό πλαίσιο της ανώτατης εκπαίδευσης: Οι νομοθετικές πρωτοβουλίες της κυβέρνησης θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα ουσιαστικού διαλόγου με την πανεπιστημιακή κοινότητα. Το Υπουργείο Παιδείας οφείλει επιτέλους να σταματήσει να ρυθμίζει το θεσμικό πλαίσιο της ανώτατης εκπαίδευσης με διατάξεις σε άσχετους νόμους και αποσπασματικές τροπολογίες επί τροπολογιών της τελευταίας στιγμής, χωρίς να έχει προηγηθεί καμία απολύτως συζήτηση μέσα στη Βουλή και διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς, και να καταθέσει ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο για τις αλλαγές στις οποίες σκοπεύει να προχωρήσει, σεβόμενη την κοινοβουλευτική δεοντολογία και τον διάλογο με την ακαδημαϊκή κοινότητα.

Η ακαδημαϊκή αυτονομία, η αυτοτέλεια και η αυτοδιοίκηση είναι συνταγματικές συνιστώσες του Δημόσιου Πανεπιστημίου και αποτελούν πάγια αιτήματα της πανεπιστημιακής κοινότητας. Είναι αναγκαίο και ανεξάρτητο από τις όποιες συγκυριακές νομοθετικές ρυθμίσεις να συνταχθούν το συντομότερο οι Εσωτερικοί Κανονισμοί των Ιδρυμάτων, οι οποίοι εξειδικεύουν τους κανόνες λειτουργίας και οργάνωσής τους.

Το τοπίο των Μεταπτυχιακών Σπουδών στη χώρα απέκτησε γρήγορα άναρχη μορφή, η οποία καθιστά επιβεβλημένη τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου νομοθετικού πλαισίου που θα πρέπει μεν να βάζει τάξη στο άναρχο πεδίο των Μεταπτυχιακών Σπουδών, αλλά ταυτόχρονα και να δίνει αναπτυξιακή ώθηση στις Μεταπτυχιακές Σπουδές, την πεμπτούσια του ερευνητικού έργου των ΑΕΙ αλλά και τον μοχλό για την ανάπτυξη της χώρας. Το πλαίσιο αυτό θα πρέπει να σέβεται την αυτοτέλεια των ΑΕΙ, να παίρνει υπόψη του τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, να είναι ευέλικτο, να καλύπτει τις ανάγκες διαφορετικών επιστημών αλλά και διαφορετικών στόχων των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων, να διασφαλίζει τη βασική χρηματοδότησή των ΠΜΣ, την ενδεδειγμένη αξιολόγησή τους και να θέτει βασικούς κανόνες στο σύστημα των διδάκτρων.

Εισαγωγή και μετεγγραφές φοιτητών: Θεσμοθέτηση ενός σταθερού πλαισίου καθορισμού του αριθμού των εισαγόμενων στα τμήματα φοιτητών και των μετεγγραφών, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τις οικονομικές και λειτουργικές δυνατότητες των ιδρυμάτων, με σεβασμό στο συνταγματικά κατοχυρωμένο αυτοδιοίκητο των πανεπιστημίων. Τα πανεπιστήμια δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως χώρος άσκησης ανέξοδης κοινωνικής πολιτικής.

Αναδιάρθρωση του χάρτη της Ανώτατης Εκπαίδευσης: Είναι κοινή διαπίστωση εδώ και αρκετά χρόνια ότι ο ανορθολογικά δομημένος χάρτης της Ανώτατης Εκπαίδευσης και έρευνας στη χώρα μας χρειάζεται αναδιάρθρωση. Αυτή πρέπει να γίνει με τη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού πόλου ανά περιφέρεια, με εξαίρεση την Αττική. Στο πλαίσιο της αυτονομίας των ΑΕΙ, η αναδιάρθρωση θα πρέπει να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί από τη βάση (από τα ίδια τα ιδρύματα) μέσω της παροχής κατάλληλων κινήτρων από την πολιτεία για συνενώσεις ιδρυμάτων και τμημάτων αλλά και με κινητικότητα των μελών ΔΕΠ και των φοιτητών. Το Υπουργείο πρέπει να θέσει ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση ενός νέου «ακαδημαϊκού χάρτη» που θα αφορά τον αριθμό των ιδρυμάτων σε κάθε περιφέρεια και ιδίως στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

17 Φεβρουαρίου 2017